

Н.О. Будна, С.І. Рябова

Зошит

з розвитку зв'язного мовлення

уч. _____ класу

школи № _____

Шосте видання, перероблене і доповнене

*Схвалено комісією початкової освіти
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 268.1Укр
Б 90

Рецензенти:
кандидат педагогічних наук, доцент
Онишків З.М.
вчитель вищої категорії, старший вчитель
Походжай Н.Я.

*Схвалено комісією початкової освіти
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України
(лист №14/18-1759 від 14.07.2008 р.)*

Будна Н.О., Рябова С.І.

Б90 Говоримо, читаємо, пишемо : Зошит з розвитку зв'язного мовлення : 3 клас/
Вид. 6-те, переробл. і доп. —Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. — 48 с.
ISBN 978-966-10-3931-4

У посібнику розроблено зміст уроків розвитку зв'язного мовлення відповідно до вимог навчальної програми Міністерства освіти і науки України з української мови для учнів 3 класу. Запропоновані вправи допоможуть учителеві організувати мовленнєву діяльність учнів на уроках, сприятимуть ефективному засвоєнню програмового матеріалу з рідної мови.

Цікавим доповненням є вкладка із творчими завданнями для конкурсу “Знавці рідної мови”.

ББК 268.1Укр

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

УРОК 1. УСНЕ І ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ. ЗВЕРТАННЯ

1. Розглянь малюнки. Підпиши, де зображена ситуація усного мовлення, а де — писемного.

2. Темп мовлення буває швидким (*Шв*), звичайним (*Зв*) і повільним (*П*). Запиши, яким темпом мовлення ти будеш користуватися у кожній ситуації.

- Відповідаєш на уроці _____
- Диктуєш текст _____
- Говориш скоромовку _____
- Виступаєш по радіо _____
- Коментуєш футбольну гру _____

3. Прочитай тексти. Вибери правильну інтонацію і силу голосу дійових осіб.

ХТО ДУЖЧИЙ

Якось Сонце і Вітер засперечалися, хто з них дужчий.

— Сонцю, я дужчий. Бачиш отого старого? Я швидше за тебе скину з нього пальто.

Сонце сховалося за хмари, а Вітер повіяв. Вітер дмухав з усієї сили, а чоловік щільніше загортався у своє пальто. Врешті Вітер ущух і здався. А Сонце вийшло з-за хмари і ласкаво всміхнулося. Старий вітер спитніле чоло і зняв пальто.

— Ні, Вітре, тепло і ласка дужчі за лють і силу.

ВЕСЕЛИНКА

- Грицю, не грайся з цим хлопчиком. Він нечемний і невихований.
- Тоді, мамо, нехай він грається зі мною, я ж чемний і вихований.

Усне мовлення повинно бути точним, виразним, правильним, зв'язним.

4. Склади і запиши невелику розмову між учнем і вчителем (батьком і сином, бабусею і внуком), використавши моделі зі звертанням (З).

- 1) — [З,]. 2) — [,З]. 3) — [,З,].

5. Перевір написане.

6. Робота над помилками.

УРОК 11. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ

1. Прочитай текст. Яка його головна думка? Добери заголовок.

У дворі діти збудували гірку. Іринка і Катруся спускалися з гірки на санчатах. Олекса — на ковзанах. Каталися діти і падали. Але не плакали, бо було дуже весело.

В. Величко

2. Прочитай текст. Поділи його на абзаци. Визнач головну думку кожного абзацу і запиши одним реченням.

Була холодна зима. Ріки й озера скувала крига. Рибкам стало важко дихати. Михайло і дід Архип пішли на озеро. Вони прорубали ополонки. Тепер риба не загине.

В. Величко

3. Прочитай текст і план до нього.

СОНЦЕ І ВЕСЕЛКА

Якось після дощу виглянуло сонечко, і в небі з'явилася кольорова веселка. Хто не гляне на веселку — замилується.

Запишалася веселка. Почала вона вихвалитися, що красивіша від самого сонця. Почуло таку мову сонце і каже: “Ти справді красива, але ж без мене й тебе не було б”.

А веселка тільки сміється та ще дужче вихваляється.

Тоді сонечко розсердилось. Сховалося воно за хмарку — і веселки як не було.

За К. Ушинським

План

1. Наука для хвалька.
2. Після дощу.
3. Самозакохана веселка.

Запиши план у послідовності, що відповідає змісту тексту.

План

4. Розглянь малюнок. Прочитай текст. Про що говориться в кожному абзаці? Склади план оповідання.

ЯК КОТОВІ СОРОМНО СТАЛО

Вийшов кіт на поріг. Мружиться від ясного сонечка. Раптом чує — горобці зацвірінькали. Принишк кіт, насторожився. Тихенько почав пробиратися до паркана. А там сидять горобці.

б) Наталочка виручила бджілку з біди. Бджілка хотіла напитися і впала в бочку з водою. Наталочка кинула на воду листочок. Вилізла на нього бджілка, обсушила крильця та й полетіла.

3. Прочитай твір Іванка. Чи відповідає зміст тексту заголовку?

ЗАЄЦЬ — СПРИТНИЙ БІГУН

Зайчик — це невеличка тваринка. Шерсть у нього влітку сіренька, а взимку — біленька. Він має довгі вуха і трохи розкосі очі. Йому легко бігти під гору.

Які речення не відповідають заголовку? Підкресли.

Яке речення потрібно вставити, щоб зміст відповідав заголовку?

4. Прочитай речення. Чи утворюють вони текст? Чому? Відредагуй текст і запиши його. Добери заголовок.

А цієї весни прилетів один лелека. Сів біля гнізда, сидить непорушно. Дивиться кудись далеко. Туди, де сонце заходить.

Де ж лелечина пара?

ДОДАТОК

До уроку 12.

СОНЦЕ ДОПОМОГЛО

На узліссі живе плиска. Рано-вранці підлітає до води, щоб напитися і розпочати свій сніданок.

Перші нічні заморозки побілили інеєм траву, а воду стягнули тонким льодом. Розвиднілося. Пташка прилетіла й сіла на краю калюжі. Спробувала дзьобом. Не виходить.

Невдовзі із-за лісу виглянуло сонце і повільно стало відігрівати охолонулу за ніч землю. Пропав льодок. Знову з'явилися комахи.

А тепер можна й поснідати. І плиска зайнялася своєю пташиною роботою.

Зміст

УРОК 1. Усне і писемне мовлення. Звертання	3
УРОК 2. Ти і твій співрозмовник. Складання оповідання за малюнком і планом	5
УРОК 3. Текст. Складання розповіді на задану тему	8
УРОК 4. Про що говорить заголовок	10
УРОК 5. Засоби зв'язку речень у тексті. Складання розповіді за малюнком і кінцівкою	12
УРОК 6. Тема і мета в текстах. Текст-розповідь	14
УРОК 7. Текст-опис. Вчимося описувати	16
УРОК 8. Про одне і те ж по-різному	18
УРОК 9. Твір “Моє місто (село)”	20
УРОК 10. Казка мудрістю багата. Складання казки за уявою	22
УРОК 11. Складання плану	24
УРОК 12. Переказуємо детально	27
УРОК 13. Переказ стислий і вибірковий	29
УРОК 14. Порівняй і доведи	32
УРОК 15. Текст-міркування	35
УРОК 16. Як писати листи, листівки	38
УРОК 17. Редагування текстів	41
Додаток	44

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна
РЯБОВА Софія Іванівна

ГОВОРИМО, ЧИТАЄМО, ПИШЕМО
Зошит з розвитку зв'язного мовлення
3 клас

Видання 6-те, перероблене і доповнене

*Схвалено комісією початкової освіти Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Ірина Чорненька*
Художник *Володимир Басалига*
Верстка *Тетяни Золєдової*

Підписано до друку 22.04.2014. Формат 70×84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 3,24. Умовн. фарбо-відб. 3,24.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3931-4

9 789661 039314